

Korak bliÅ¾e elektronskom logoru

NÄ½pis Zvone - 07.06.08 20:07

VAÅ½E SAMO ELEKTRONSKE AVIO-KARTE

Ukidanje papirnih i prelazak na avionske karte u elektronskom obliku od 1. juna ove godine donosi olakÅ½anje svim putnicima i veliku uÅ½tedu avioprevoznicima:silly:

Prelazak sa uobiÅ½ajenih, papirnih avionskih karata iskljuÅ½ivo na elektronske, od 1. juna ove godine, trebalo bi da donese olakÅ½anje i putnicima i avioprevoznicima. Putnici, naime, viÅ½je ne moraju da strahuju da Å½te izgubiti kartu, zatim lakÅ½je mogu da menjaju datume leta i rutu putovanja, a mogu i da izbegnu Å½ekanje zahvaljujuÅ½i moguÅ½nosti da se sami Å½ekiraju. Svetske aviokompanije Å½te, s druge strane, smanjiti svoje troÅ½kove za oko tri milijarde evra godiÅ½nje.

Elektronska karta, naime, predstavlja potvrdu kupovine mesta u avionu, obiÅ½no obavljene preko interneta ili telefonom. Kad je rezervacija napravljena, elektronska karta postoji samo u digitalnoj formi u kompjuteru vazduhoplovne kompanije, a putnik moÅ½e da dobije odÅ½tampanu potvrdu koja sadrÅ½i podatke o broju rezervacije i broju same elektronske karte.

Cene ipak skaÅ½u?

Prelazak sa papirnih na elektronske avio-karte i uÅ½teda koju novi sistem donosi neÅ½te spreÅ½iti avioprevoznike da poveÅ½taju cene karata.

Zbog visoke cene nafte na svetskom trÅ½iÅ½tu mnoge aviokompanije suoÅ½avaju se sa gubicima, tako da su neke veÅ½t smanjile broj letova. VazduÅ½ni prevoznici su zbog skupog kerozina najavili i poskupljenje cene karata za oko 20 odsto.

AnalitiÅ½ari smatraju da smanjenjem broja letova kompanije upravo otvaraju put ka podizanju cene karata. Oni tvrde da Å½te avioprevoznici pokuÅ½ati da prenesu na klijenta deo poveÅ½tanih troÅ½kova, uprkos uÅ½tedi koju donosi novi sistem elektronskih karata.

Generalni direktor MeÅ½unarodnog udruÅ½enja za vazduÅ½ni saobraÅ½taj (IATA) Å½ovani Bizinjani izjavio je da koriÅ½tenje iskljuÅ½ivo elektronskih karata u avionskom prevozu predstavlja poÅ½etak nove, mnogo povoljnije i efikasnije ere za sve korisnike avionskog saobraÅ½taja.

- U toj novoj eri, novi sistem obezbeÅ½ivanja i rezervacije karata pruÅ½iÅ½te ogromne prednosti aviokompanijama da ponovo izdaju elektronske karte mnogo lakÅ½je nego sada i u sluÅ½ajevima kada se one izgube - rekao je Bizinjani.

RaÅ½una se da Å½te novi sistem omoguÅ½iti svetskim avioprevoznicima da smanje troÅ½kove papira za karte za oko tri milijarde dolara godiÅ½nje. Prema zvaniÅ½nim podacima IATA, jedna elektronska karta aviokompaniju koÅ½ta proseÅ½no jedan dolar, a papirna 10 dolara.

Iako je i turistiÅ½kim radnicima laknulo po pitanju izdavanja karata, oni ipak oÅ½ekuju da Å½te biti i teÅ½koÅ½ta u ostvarivanju programa prelaska na novi sistem. MiÅ½el Blust, generalni sekretar Evropskog udruÅ½enja turistiÅ½kih radnika, koje okuplja 29 zemalja, kaÅ½e da joÅ½i ima administrativnih problema.

- Krajem marta tehniÅ½ki problemi izazvali su kaos i bili koÅ½mar za putnike, koji su bili suoÅ½eni sa otkazivanjem stotina letova na terminalu pet londonskog aerodroma. Pored toga, veliki problem mogu da budu i elektronski virusi u sistemima za rezervaciju - zakljuÅ½uje Blust.

Na ovu temu obavezno pogledajte video "Digitalni andjeo" - Å½okantnu priÅ½u o Å½iÅ½gu zveri - o ugradnji Å½ipa i upotrebi dokumenata sa Å½ipom. Film je snimljen sa blagoslovom i duÅ½jekoristan.

http://www.nadjsve.com/component/option,com_seyret/task,videodirectlink/Itemid,36/id,657/

AG.
(PRESS)

Odgovor:Korak bliÅ¾e elektronskom logoru

NÄ½pis Zvone - 06.08.08 06:31

Nove liÅ½ne karte neÅ½itljive

GraÅ½ani ne mogu da koriste nove liÅ½ne karte, zato Å½to nisu obezbeÅ½eni elektronski Å½itaÅ½i

GraÅ½ani Srbije koji su, posle dugog Å½ekanja u redu pred Å½alterima policijskih stanica, konaÅ½no dobili novu biometrijsku

li•nu kartu sa •ipom neprijatno su iznena•eni saznanjem da im moderna tehnologija nije olak•ala, ve•t, naprotiv, ote•ala svakodnevne formalnosti. Naime, da bi se biometrijske li•ne karte mogle upotrebiti u banci, po•iti ili op•itini neophodno je da njihovi slu•benici imaju elektronski •ita• sa programom koji su u MUP-u nazvali •elikâ• ••(ita•) el(ektronske) I

Bez •ita•a nova li•na karta je neupotrebljiva, budu•ti da na njoj nisu slovima i brojevima ispisani uobi•ajeni li•ni podaci, ve su samo pohranjeni u •ipu. Samim tim nemogu•te je priloziti kopiju li•ne karte sa vidljivim podacima (kao •to je, na primer, adresa), •to je uobi•ajen administrativni zahtev, recimo, za povlasticu GSP-a, dobijanje indeksa, poresku prijavu, kredit, sudske overe...

Pre dva dana MUP Srbije se oglosio saop•tenjem u kome je ova institucija uputila poziv ministarstvima zdravlja, rada i socijalne politike, kao i organima dr•avne uprave i lokalne samouprave da •znabave •ita•e elektronskih •ipovanih li•nih karataâ•. Me•utim, u ministarstvima zdravlja, rada i socijalne politike ju•e nije bilo mogu•te do•ti do informacije o nabavci elektronskih •ita•a. Redakciji •ŽPolitikeâ• ju•e u telefonskoj anketi nije po•ilo za rukom da prona•e nijednu ustanovu ili firmu koja koristi pomenute •ita•e.

Prema nezvani•nim informacijama, Komercijalna banka je u ponedeljak nabavila •ita•e novih li•nih karata i prosledila ih filijalama, ali jo•i nisu po•eli da ih koriste. •Eak ni dr•avno preduze•te JP PTT •ŽSrbijaâ• ih nema na •jalterima, pa mo• karta sa •ipom ne•te biti od koristi u, na primer, Glavnoj po•iti u Takovskoj ulici u Beogradu.

U Novom Beogradu, najve•toj op•itini u Srbiji, ka•u da su pre •nekoliko danaâ• dobili informaciju od MUP-a o elektronskoj karti koja se mora uvesti. Me•utim, sada je neophodno sprovesti transparentan proces javne nabavke.

â• Do sada nismo imali ve•tih problema, jer, sude•ti po iskustvu na•jih •jalterskih slu•benika, u op•itinu nije dolazilo mnogo gra•ana sa elektronskom li•nom kartom sa •ipom. Dok se ne uvedu •ita•i, a trudi•tmo se da to bude •to pre, gra•ani koji imaju takve li•ne karte moraju iz policijske uprave u Ljermontovljevoj ulici doneti prijavu prebivali•ta da bi zavr•jili svoje poslove u na•joj op•itini. Oni koji imaju nove li•ne karte bez •ipa, odnosno sa ispisanim podacima na kartici, ili stare li•ne karte, poslove zavr•javaju kao i do sada â• ka•e za •ŽPolitikuâ• Milo•j Hetlerovi•t, pomo•nik predsednika op•tine No

U MUP-u Srbije ju•e nisu •eleli da detaljnije komentari•u ovaj problem sa biometrijskim li•nim kartama, ali je u pisanom odgovoru na pitanja •ŽPolitikeâ• navedeno da zainteresovani za o•itavanje li•nih karata sve informacije mogu na•ti na vebsajtu MUP-a.

â•U poredo sa po•etkom izdavanja novih biometrijskih li•nih karata na sajtu MUP-a postavljena je aplikacija •TM•ita•• elektronskih li•ne karteâ•TM sa uputstvom za instalaciju i kori•tjenje iste, koju mogu preuzeti svi zainteresovani subjekti, prevashodno pravna lica kojima je u poslovanju neophodna identifikacija gra•ana.

Navedenom aplikacijom je uz •ita•e kartica omogu•teno o•itavanje svih javno dostupnih podataka o gra•aninu (ime, prezime, o•evo ime, adresa, JMBG, rok va•enja, slika) koji su sadr•ani u li•noj karti sa •ipom. Gra•ani su se obra•tali slu•benicima MUP-a u vezi sa u•itavanjem podataka sa li•ne karte u kojoj je ugra•en •ip, pri •emu su dobijali informacije da pravni subjekti, kojima je potreban podatak o adresi lica koje se pojavljuje u postupku pred tim subjektom, mogu o•itati podatak o adresi na gore pomenuti na•inâ•, navedeno je u dopisu MUP-a Srbije •ŽPoliticiâ•.

Na sajtu MUP-a mogu se prona•ti podaci o aplikaciji •Ž•elikâ• koja bi, kako je navedeno, trebalo da radi sa svim •ita•ima i li•na karta koji se mogu kupiti kod prodavaca ra•unarske opreme. Podaci sa li•ne karte se automatski o•itavaju kada se pravilno ubace u •ita•, na ve•tini ure•aja kartica se ubacuje polo•ena, sa •ipom nagore.

•akon Oliver Suboti•t, po obrazovanju informati•ar i u•esnik brojnih tribina na temu biometrije, ka•e da nije iznena•en problemima sa novim li•nim kartama, jer je ovaj proces •konceptualno pogre•no vo•enâ•. Srbija je prvo kupila elektronsku opremu, zatim je donesena zakonska regulativa, a o elektronskim •ita•ima po•elo je da se govori nakon •to su se nove li•ne karte na•ile u rukama gra•ana. Javne rasprave, pre nego •to se krenulo u taj proces, nije bilo.

â• U zemljama koje su uvele biometriju, uzimanje takvih podataka je stvar li•nog izbora. Uvek postoji alternativa, odnosno izbor li•nih dokumenata bez biometrijskih podataka. U Srbiji, a jedini smo takav primer u svetu, pa bi se ova praksa mogla nazvati •žsrpski primerâ•, obavezno je uzimanje biometrijskih podataka od svih gra•ana, a stvar izbora je â• •ip. •OC elektronskih karata nisu skupa tehnologija, ali mislim da bi bilo bolje da su i na li•nim kartama sa •ipom slovima ispisani osnovni podaci, pa bi gra•ani mogli da zavr•je svoje poslove i tamo gde nema •ita•a â• smatra Suboti•t.

Prema zvani•nim podacima, do sada je podneto vi•je od 110.000 zahteva za izdavanje biometrijske li•ne karte, od •ega je vi•je od dve tre•tine gra•ana tra•ilo dokument sa •ipom. Primetno je da se pove•tava procenat onih koji ne •ele •ip.:

â• U po•etku je bila navala •Ž•ip entuzijastaâ•, procenjujem da •te na kraju procesa zamene li•nih karata odnos biti 60 odsto u korist li•nih karata sa •ipom jer su jevtinije â• u slu•aju promene adrese nema novih zahteva i taksa, podaci se menjaju samo u •ipu.

Mislim da •te, ne samo zbog li•nih uverenja, ve•t i aktuelnih problema u upotrebi, splasti interesovanje za li•ne karte sa

---

Ä•ipom â€“ kaÄ¾e SubotiÄ†.

Stare liÄ•ne karte, u obliku knjiÄ¾ice, joÄ† se izdaju graÄ•anima i vaÄ¾e do 27. jula 2011. godine. Ä•Euvajte ih, poÄ†tedite sebe Ä•ekanja u redovima ili problema sa Ä•ipom i elektronskim Ä•itaÄ•ima.

Milan GaloviÄ†
(POLITIKA)

Kada mali Ä•okica razmiÄ†lja o politici i o tome zaÄ†to se neke stvari dogaÄ†aju, on u tome vidi samo "materijalni momenat", kako je neki budÄ¾a (ministar itd) uzeo veliku lovu da progura tehnologiju za nove liÄ•ne karte vrednu viÄ†je od 100 miliona (!) evra... A sad Ä†e sve ustanove, banke, itd itd, svuda gde se koristi legitimisanje morati da kupe posebne Ä•itaÄ•e kako bi mogli da proÄ†itaju podatke sa elektronske liÄ•ne karte... MoguÄ†e je da su oni koji su tu opremu prodali (Amerikanci) "Ä•astili" neke koji nisu gadljivi na pare da tu skalameriju uvale nama sirotanoviÄ†ima koji ni preÄ•e stvari nemamo, ali mnogo, mnogo vaÄ¾niji, u stvari pravi razlog pogledajte ovde

Elektronski logor - Elektronske liÄ•ne karte 1

http://www.nadjsve.com/index.php?option=com_seyret&task=videodirectlink&id=858

Elektronski logor - Elektronske liÄ•ne karte 2

http://www.nadjsve.com/index.php?option=com_seyret&task=videodirectlink&id=857

Elektronski logor - Elektronske liÄ•ne karte 3

http://www.nadjsve.com/index.php?option=com_seyret&task=videodirectlink&id=856

Elektronski logor - Elektronske liÄ•ne karte 4

http://www.nadjsve.com/index.php?option=com_seyret&task=videodirectlink&id=855

ViÄ†je o ovoj problematici pogledajte na sajtu Za Ä¾ivot bez Ä¾iga www.zazivot.org Obavestite vaÄ†je prijatelje!

http://www.nadjsve.com/images/fbfiles/images/citac_LK.jpg

=====